

افسران کارمند دادگاه حتماً بایستی از روی شماره ترتیبی جدول مزبور متوالیاً به کارمندی دیوان حرب معین شوند مگر در صورت داشتن مانع قانونی که مطابق امر فرمانده مورد قبول واقع شده باشد و چنانچه اتفاقاً برای رئیس بایستی از قضات مانع قانونی پیش آید فرمانده نظامی حتماً باید از روی شماره ترتیبی جدول مذکور افسر دیگری موقتاً بجای دادرس که مانع قانونی دارد تعیین نماید و دادرسی که مانع قانونی داشته پس از رفع مانع عضویت خود را در دیوان حرب ادامه میدهد. بموجب قانون ۱۳۰۷ در موقع محاکمه سر تیپ فرمانده لشکر یا سر لشکر هر چند که تعیین رئیس و قضات دیوان حرب (دائمی) از طرف بزرگ ارتشداران فرمانده بعمل می آید ولی بایستی اعضاء این دیوان حرب بنا بر ترتیب قدمت خدمت از بین فرماندهان و سر تیپ ها تعیین شوند مگر وقتیکه دارای موانع و معاذیری باشند که از طرف مقام بزرگ ارتشداران فرمانده پذیرفته شده باشد. قضات علی البدل نیز به ترتیب قدمت خدمت پس از قضات اصلی تعیین میشوند برای تشکیل اعضاء دیوان حرب چنانکه از نزدیک ترین منطقه نظامی بایستی عدد لازم انتخاب نمود باز هم بایستی به ترتیب قدمت خدمت و از روی شماره ترتیبی باشد. متأسفانه کلیه این مقررات برای نصب دادرس های نظامی در قانون دادرسی ارتش مصوب دیماه ۱۳۱۸ حذف گردید. انتخاب دادرسها بدون هیچگونه رعایتی بسته بمیل فرماندهان است (فقط شوایط قانونی از قبیل سن و عدم محکومیت و غیره بایستی رعایت شود) مخصوصاً در مواقع محاکمه سرهنگ ها که بایستی رئیس دادگاه حتماً سر تیپ باشد و همچنین در موقع محاکمه امراء که بایستی کارمندان دادگاه و دادستان و باز پرس از بین امراء انتخاب شوند و با اصطلاح (دادگاه ویژه) تشکیل شود انتخاب امراء صرفاً بمیل و اراده و پیشنهاد رؤساء است و هیچگونه مقررات مخصوصی برای تعیین و انتخاب داد رسان این قبیل دادگاهها نیست و نمی توان بطور قطع تعیین و انتخاب آنها را مضمون از هر گونه اعمال نظری دانست. برای اینکه اهمیت این موضوع تعیین شود و لزوم جلوگیری از مداخله رؤسای نظامی

در انتخاب دادرسان و مصون داشتن دستگاه قضائی و از هر گونه اعمال نفوذ معلوم گردد ترجمه قسمتی از ماده ۳۰۴ قانون دادرسی نظامی ایتالیا را در اینجا ذکر مینمائیم. هیچ يك از افسرانی را که نام آنها در جدول ترتیب قید شده و قتی که نوبت کارمندی دادگاه به آنها میرسد نمی توان از صورت کارمندان حذف نمود یا آنها را از کارمندی دادگاه معاف داشت مگر در صورت وجود مانع مهم که در آن صورت فرمانده مسئول باید در ضمن حکم مدلل و موجهی مانع مزبور و علت معافیت را ذکر نماید.

ضمناً باید دانست که در بعضی کشورها انتخاب کارمندان دادگاههای نظامی بموجب قرعه از بین افسرانی که از حیث درجه و سایر شرایط صلاحیت کارمندی دادگاه را دارند در حضور فرمانده لشکر و فرماندهان تیبهای مأمور آن ناحیه بعمل میآید و حتی در اغلب کشورها بایستی قبل از وقوع هر جرم دادگاه نظامی که صلاحیت رسیدگی بآن بزه را دارد تشکیل شده و دادرس های آن معین شده باشند بنا براین برای هر درجه که متهم ممکن است دارا باشد قبلاً بایستی از روی شماره ترتیبی لیست دادرسانی که احتمالاً ممکن است برای تشکیل دیوانه حرب لازم شوند تنظیم و در دفتر دیوان حرب در تابلوی مخصوص نصب شود تا هر کس بتواند از کارمندان دیوان حرب مستحضر باشد.

۶ - نصب قضات دادگستری در دادگاههای نظامی

از جمله ایراداتی که به قضات نظامی گرفته میشود این است که اطلاعات قضائی کافی ندارند یا اگر هم داشته باشند به اندازه قضات دادگستری نیست و علاوه بر این چون قضاوت شغل دائمی و حرفه اصلی آنها نیست و بر حسب تصادف و بطور موقت به انجام کارهای قضائی گمارده میشوند و کمتر اتفاق می افتد که در ظرف يك مدت طولانی متصدی امور قضائی باشند بدین جهت نقصان تجربه و عمل نیز بر نقص اطلاعات قضائی آنها علاوه میشود و اغلب بخوبی از عهده انطباق جرائم با مواد مربوطه قانون و تعیین کیفر به تناسب اهمیت جرم بر نمی آیند و هم چنین از لحاظ آئین دادرسی نیز بخوبی قادر به حل مشکلات و اتفاقاتی که ضمن رسیدگی پیش می آیند نمی باشند و نمی توانند آراء موجه و مدلل (وقاضی پسند) صادر نمایند.